

Etne – ENER I VEST

Med 26 soner og et begrenset antall stenger fordelt på snaut sju kilometer elv, er sjansen for et laksehogg på åpningen i intime Etne langt bedre enn i en stor trøndelagselv. Utfordringen er å få kort...

Jakt & Fiske

AV OLE KIRKEMO
TEKST OG FOTO

Elva går med 23 kubikk, holder 14 grader og blinker smaragdgrønn og lokkende.

– **Yes!**

Vi er på vei over hengebrua i sone 13 sammen med Jan Erik Osmundsen idet kompisen hans på motsatt bredd kommer snublende og vassende nedstrøms med stanga i helspenn. Laksen har kurs mot den dype hølen der bielva Sørrelva kommer til.

– Der ser du. Det er liv og røre her! gliser Osmundsen når vi slutter oss til resten av fiskelaget som har tatt oppstilling foran gapahuken og følger kampen.

Laksen kjøres med bestemt og sikker hånd, og er snart klar for håven. Et sølvblankt smykke på 6,7 kilo. Arild Fagerlands tredje siden åpningen, viser det seg. Kompisgjengen fra Karmøy er lettere opprømt, for å si det forsiktig!

Perfekte vannføring

Foranledningen var at vi dumpet ned i et vått Etne på perfekt vannføring på tampen av juli i 2007 og tilfeldigvis møtte Jan Erik Osmundsen på camping i bygda. Noen timer tidligere hadde han landet en nygått 9,5 kilos laks i sone 20, under Torefossen.

– Jakt & Fiske bør komme igjen på åpningen neste år. Med normal vannføring bruker det å være bra, tilføyde han...

Det er ikke bra, det er strålende! Elva går med 23 kubikk, holder 14 grader og blinker smaragdgrønn og lokkende. Termostaten bak gapahuken viser 26 svette junigrader; og vår mann

har allerede funnet roen, med en laks i fryseren.

Litt uforbeholden Etne-reklame. En del av hølene i elvas midtre del, sone 10 – 18, går utenpå det meste av hva vi har sett andre steder. Og vi har sett noen lakseculper. De snøkleddede fjellene mot horisonten i øst er kulisser

som kan få en naturromantiker til å falle i staver.

Mr. Etne

– Det må da være mer interessant å se på antall fisk pr. kilometer elv og det antall stenger som laksen er fordelt på – slik de gjør i Skottland og på Island?

Formiddagens tredje laks havner trygt i håven.

Finvær og fast fisk på sone 12, der bielva Sørrelva faller ut i Etne.

På vei under hengebrua i sone 12 med en sprek mellomlaks i andre enden.

16 laks på land på 50 stenger i løpet av den første natta og morgentimene på snaut sju kilometer elv er vel ikke så verst...?

Nick Jacobsen, allestedsnærværende leder av elveeierlaget i Etne og eier av Etne Camping, ser engasjert på oss over en kaffekopp tidlig ettermiddag.

Rettelse; 17, for der kommer en smørblid hordalending slepende på nok en laks, klar for fiskevekta og sirlig protokollføring på veggtafva ved campingen, selve pulsklokka for fisket i elva.

Danske Nick, eller bare *Nicken* blant venner, er fomøyd, men har vært her lenge nok til å minnes enda bedre sesongåpninger. Han kom hit første gang i 1989 og spontanforelsket seg i elva, deretter i sin kjære Gerd. Siden har han hatt et glødende engasjement

for villaksen generelt, og for Etne-laksens ve og vel spesielt.

Etne-profilen er også en fremragende fisker og *kan* de ulike sonene, både oppstrøms og nedstrøms. I løpet av åpningsdøgnet i fjor slo han til med fem fisker i sone 3, den største var en nydelig fluelaks på drøyt seks.

En pils i Hansahølen

Hvilket sted i Norge kan du hygge deg med en terrassepils og samtidig følge fisket i det mange holder som elvas beste sone? Svaret er Hansahølen, sone 10, for øvrig et ikke helt ueffent navn på en laksepub.

– Vi har lagt opp til at fiskerne skal kunne sette seg til bords med vadeskoene på, forklarer Nick, og bærer øl til oppglødde fiskere på terrassen. Noen har sprek nullen, og har allerede

reddet sesongen, andre ser fram til bytte av sone klokka 18.00.

Og alle skal ha to ord med Nicken.

I løpet av åpningsdøgnet kommer 30 laks på land, dagen derpå 11. Den største på 12,7 kilo, mens hovedandelen ligger mellom 5–10 kilo. Mark er storfanger på redskapsfronten, tett fulgt av spinner og en og annen fluelaks.

Solid uttelling

Tilbake til elva med oss, hvor Jan Mallaug sveiver tung sluk. Også han har fått laks det første døgnet, og er allerede Etne-fan. Mannen debuterte som laksefisker i fjor med en 4 kilos i Sørelva. Når vi vel hjemme følger lakseboersen utover sommeren, konstaterer vi at novisen er av den lærenemme sorten. 10 lakser ble det i løpet av

– Om vannføringen er bra? Mobiltelefonen til primus motor Nick Jacobsen gløder når det er blåst for avspark i elva.

sesongen, og solid nye pers 13. juni: 13,2 kilo, elvas nest største i 2008!

Eller er det kanskje sånn at i Etne får alle laks? Nei. Blir det først dårlig; ensbetydende med tørke og lav vannføring, kan elva fortone seg fisketom. I likhet med andre lakseelver er Etne nedbørsavhengig etter at snøsmeltingen er over. Det handler mye om å treffe vannføringen, dersom du har booket dogn lang tid i forveien. Alternativt bør du «ligge på været» og hive deg i bilen straks vannføringskurven på hjemmesiden til Etne Laks peker oppover!

Førstedamen

– **Se på** hendene mine! Jeg er helt skjelve, sier Ragnhild Risan idet hun gjør sesongens første fluekast i elva. Vi treffer henne i kveldingen i sone 16, Steinhølen. At damen lider av solid laksefeber er forståelig. I 2002 tok hun sesongens største laks i elva, en rugg på 15,0 kilo på mark på i sone 3. Det er stor etnelaks, ingen har maktet å straffe den fisken de siste årene. Ragnhild har dessuten kjørt en laks som tilstedeværende fiskevenner anslo til nærmere 20, før den dro sin kos. Har du først «pumpet» på en av elvas største gytevandrerne, drømmer du naturligvis om å kjøre en slik laks igjen.

– Om et par timer er det Sunray Shadow-føre. Det er favorittflua, sier Ragnhild nærmest til seg selv, og vinkler et nytt kast over elvestrømmen.

Beste sesong var 2005. Da tok hun vel 30 lakser i løpet av sommeren, mot normalt 15–20 stykker. Det er uansett mange nok til å være elvas ubestridte førstedame.

– Men jeg fisker mye. I fjor hadde jeg ca. 40 dogn i elva, sier Ragnhild beskjedent. Og kaster og kaster, i visshet om at før eller siden tar den. Igjen!

Kanskje en Shrimpvariant er rett medisin i Steinhølen nå, før det blir Sunray Shadow føre, undrer Etnes laksedronning, Ragnhild Risan.

”Vi har lagt opp til at fiskerne skal kunne sette seg til bords med vadeskoene på.”

Heia Etne! Fornøyd kameratgjeng fra Karmøy på årets sesongåpning. Nybegynner Jan Mallaug, nr. to fra venstre, tok en drøy uke seinere sommerens nest største laks i elva (13,2 kg) og totalt 10 lakser i løpet av sesongen.

I tillegg til naturlig gyting, sørger plan-ting av lakserogn for rekruttering i Etne.

Årlig rognplanting

Mye av årsaken til at Etneelva framstår som et fyrtårn i det hardt prøvde laksefylket Hordaland, kan tilskrives et stort kultiveringsengasjement, blant annet gjennom rognplanting.

I mars 2007 ble det plantet 183 000 lakserogn fra genbanken i Eidfjord i Fretteelva, i øvre del av vassdraget, ovenfor Stordalsvannet. Grunneierne håper dette vil gi anslagsvis 1800–2000 voksen fisk ekstra i elva, i tillegg til tilbakevandring etter normal gyting. Rognplantingprosjektet har pågått årlig siden 1997.

BRA NETTSTED

Etne har et svært brukervennlig nettsted; www.etnelaks.no. Her finner du foruten laksebørsen (oppdateres daglig i sesongen), informasjon om de ulike sonene, oversikt over ledige døgn, rådende vannføring, nyheter, fiske-regler, diskusjonsforum, statistikker, og annen relevant informasjon om Etne-laksen og fisket.

Fisket i Etne er jevnt godt og leverer rundt 600 kilo fisk pr. kilometer elv. Det er det ikke mange norske lakseelver som matcher!

Stabilt god

Sesongen 1990 står fortsatt frisk i minne blant Etne-fiskere som har hengt med en stund. Da kom drøyt 9000 kilo på land. Ingen norsk elv har kunne oppvise flere fisk pr. kilometer elv, enn da Etne var på sitt beste!

De siste fem sesongene har fangstene ligget relativt stabilt rundt 3500 kilo. Av totalt 880 laks i 2007 var fordelingen 80 storlaks, 433 mellomlaks og 367 smålaks.

Da strek for 2008-fisket ble satt 10.

september, viste laksebørsen 647 fisk, hvor av drøyt 70 ble tatt i Sørelva. Det gjør at korte Etne holder skansen som soleklar ener i Hordaland, etter at det gikk ad dundas med tidligere storheter som Vosso og Eio.

Sjørretfisket er derimot en skygge av hva det engang var, for også Etnefjorden har sine lakselusproblemer. Også oppdrettslaks på rømmen bekymrer sportsfiskeinteressene i Etne.

Eksklusivt og rimelige

Etne-fisket er velorganisert, med 26 soner av ulik karakter, alle godt tilrettelagt. Mens elva på 1960- og 70 tallet var på rederhender og lite tilgjengelig, er adgangen i dag meget god. Samtidig er antall stenger, gjerne to-tre pr. sone/døgn, begrenset. Fordi sonene er relativt korte, er politikken til elveeierne at du skal få nødvendig armslag når du er tildelt fiske. Med hånd om en sone sammen med et par kompisar, planlegger du selv døgnet og fisker uforstyrret.

Den korte Sørelva faller sammen med hovedelva ved sone 12, og er etter manges mening undervurdert. Her finnes flere fine fluestyk, og noen spennende kulper for deg som sverger til marken. Deler av elva disponeres av Haugesund JFF, deriblant noen av de beste hølene. Sørelva er mer avhengig av vann enn Etne, for at det skal bli noe fart i fisket, men det er vanligvis enklere å få fiskekort.

Har du lyst til å prøve denne perlen på Sør-Vestlandet; vit at det er rift om de 50 stengene som er i sving i elva pr. døgn. Gjør derfor en henvendelse i god tid før sesongstart. Se Etne-fakta.

Får du kort i Etne har du bra armslag i tildelt sone. Jan Erik Osmundsen er inne i sin 14. sesong i elva. Her i gang med å måle krefter med en storlaks.

ETNE-FAKTA

Beliggenhet: 60 kilometer øst for Haugesund. Reisetid ca. tre timer fra Bergen, tre timer fra Stavanger og seks timer fra Oslo, via Haukelifjell. E134 følger elva fra Stordalsvannet til Etnefjorden. Ca. 2500 innbyggere i selve Etne.

Overnatting: Hotel, større hytter og campinghytter, Etne Camping, tlf. 53 75 66 43.

Sesong: 1. juni – 10. september. Fisket foregår fra 18.00 til 18.00 neste dag.

Lakseførende lengde: 6,7 kilometer, fra Etnefjorden til Stordalsvannet.

Karakter: Etne er en svært intim elv, krystallklar, vekslende mellom større og mindre høler og korte strykparti. Stedvis er det anlagt kunstige høler i form av terskler. Elvas er gjennomgående 20–30 meter bred, strømhastigheten er velegnet for fluefiske de fleste steder, og elva dekkes greit med enhånds fluestang.

Fluevalg: Sunray Shadow, Black Doctor og Heggeli Blue er førstevalgene til elvas fluefiskentusiaster.

Vannføring: Fisket er gjerne best når elva går mellom 15 og 25 kubikk i sekundet. I tørkeperioder kan elva bli svært liten, og tilnærmet ufiskbar.

Årlig fangst: 3000–4000 kg, hvorav laks mellom 3–7 kilo utgjør ca. 70 prosent.

Gjennomsnittsvekt: Laks 3,2 kg og 1,3 kg for sjørreten.

Priser: Fra kr 200,- til kr 700,- pr. døgn pr. sone. De fleste soner tillates fisket med to–tre stenger.

Forvaltning: Elva er inndelt i 26 soner, de fleste på kun et par hundre meters lengde. Etne Laks har hånd om ca. 900 fiskedøgn av i alt 2500 døgn, på 14 soner mellom sone 4 og 24. Både Etne JFF, Karmøy JFF og Haugesund JFF disponerer soner i elva, sistnevnte i bielva Sørelva.

Informasjon: Etne Laks, v/Gerd & Nick Jacobsen, Boks 96, 5591 Etne, tlf. 53 75 68 54. Etne JFF, www.ejfff.org, Karmøy Jeger-Fisker og naturvernforening, www.kjfnf.com, Haugesund og omegn JFF, www.hojff.no

Etne er intim og krystallklar. Fisket er vanligvis bra når vannføringen er rundt 20 kubikk/sek. Her hølen under Torefoss, sone 20.

Hva gir man en jeger til jul?

Vi har den perfekte gaven!

JEGERSPILLET

Jegerspillet, et spill for alle som er glad i jakt og friluftsliv.

Det er til sammen 1.800 spørsmål innen fire kategorier og spillet egner seg meget godt for jegere i alle aldre.

Spill Jegerspillet og bli en bedre jeger!

Spillet kan også kjøpes i Felleskjøpets butikker!

SPILLET KAN BESTILLES PÅ WWW.JEGERSPILLET.NO

Ved kjøp på Internett garanterer vi maksimum 5 dagers leveringstid, også i hele desember!